

Kāpēc Zviedrijas meži trīs reizes efektīvāk piesaista oglekli nekā Somijas meži? Vai tā ir kļūda aprēķinu metodikā?

Avots: *Forest.fi*

Zviedrijas iesniegtie dati Apvienoto Nāciju Organizācijai liecina, ka Zviedrijas mežu platības piesaista trīs reizes vairāk oglekļa nekā tās kaimiņvalsts Somija.

Somijas iedzīvotāji ir satraukti, ka viņiem var nākties samaksāt miljardiem eiro, jo oglekļa piesaistes rādītāji mežos “ir slikti”. Zviedrijas dienas laikraksts „*Aftonbladet*” pauž pārsteigumu par Zviedrijas ziņojumiem. Tie liecina, ka oglekļa piesaistīšana līdzīgos mežos Zviedrijā noris veiksmīgāk nekā Somijā.

Zviedrijas laikraksts „*Aftonbladet*” analizē, kāpēc Zviedrijas mežu platības oglekļa piesaistīšanā ir trīs reizes efektīvākas nekā Somijas, neskatoties uz abu valstu mežu līdzību. „Šķiet nedaudz dīvaini, ka starp abām valstīm pastāv tik lielas atšķirības, ja to meži daudzos aspektos ir līdzīgi,” laikrakstam stāsta Viduszviedrijas Universitātes profesors Bengts-Gunnars Jonsons. Citi pētnieki, kurus intervēja laikraksts „*Aftonbladet*”, arī nespēj sniegt skaidru un pamatotu atbildi, kāpēc Zviedrijas augsne uzkrāj ievērojami vairāk oglekļa nekā augsne Somijā. Salīdzinot starptautiskā mērogā, jāsecina, ka meži un augsnes, kas izceļas ar spēju uzkrāt daudz vairāk oglekļa, atrodas Zviedrijā un Francijā.

Saskaņā ar laikraksta „*Aftonbladet*” datiem 2023. gadā mežizstrādes apjoms uz vienu hektāru produktīvās meža zemes Zviedrijā pārsniedza Somijas rādītājus. Tomēr tikai Somijā mežizstrādes apjoms izraisīja meža oglekļa piesaistes samazināšanos. Somi ir uztraukušies par to, ka nodokļu maksātājiem, iespējams, var pienākties segt vairāku miljardu eiro lielo rēķinu, ja oglekļa piesaiste būs jāiegādājas no citām Eiropas valstīm.

Kā ziņo laikraksts „*Aftonbladet*”, atšķirību starp Zviedriju un Somiju var izskaidrot ar atšķirīgām mērīšanas metodēm. „Zviedrijā ir daudz vairāk mērījumu, un mūsu laika skala sniedzas daudz tālāk pagātnē. Tomēr abas metodes ir apstiprinājuši IPCC,” uzsver Ēriks Karlsons no Zviedrijas Lauksaimniecības zinātņu universitātes.

Laikraksts „*Aftonbladet*” arī informē, ka aprēķiniem Zviedrijā tiek izmantotas gan mākslīgā intelekta tehnoloģijas, gan mašīnmācīšanās metodes.

Mežu oglekļa piesaiste kļuvusi par karstu diskusiju tēmu Somijā, jo, kā ziņoja žurnāls „*Metsälehti*”, izrādījās, ka zviedru meži pagājušajā gadā bija piesaistījuši desmitiem miljonu tonnu oglekļa. Aprēķinus Somijā veica Somijas Dabas resursu institūts - *Luke*. Saskaņā ar *Luke* datiem, laikā, kad Zviedrijā tika vērtēti dati, Somijas meži, savukārt, kļuva par 1,12 miljonu tonnu oglekļa dioksīda emisiju avotu.

Tika norādīts, ka šie rādītāji ir samazinājuši Somijas izredzes sasniegt oglekļa neitralitātes mērķus. Rezultātā gan klimata ekspertu grupa, gan Somijas vides aktīvistu organizācijas ir aicinājušas ievērojami samazināt mežizstrādi. (*Šī aprēķinu metodika ir problēma ne tikai Somijā, bet arī mums Latvijā. Jo, ja zviedriem viss ir kārtībā, tad kāpēc pie mums un Somijā aprēķini ir tik atšķirīgi un parāda negatīvu rezultātu? – Zemeunvalsts.lv piezīme*)

Laikraksta „*Aftonbladet*” intervētie pētnieki izteica cerību, ka nākotnē tiks detalizētāk izpētīti iemesli, kāpēc kaimiņvalstu rezultāti tik ievērojami atšķiras.